

Kaupunginhallitus 14.02.2022 § 48

§ 48

Kaupunginhallituksen valmistelukehotuksesta ym. johtuva hallintosäännön tarkistaminen (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Kammonen Riitta-Liisa
Karhuvaara Marjatta
Lövgren Reetta
Savolainen Anne M
Nieppola Tommi
Kattelus Johanna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto

1
tarkistaa hallintosäännön I osan 2. luvun Kaupunginhallitus ja kaupungin johtaminen 3 §:n Kaupunginhallituksen tehtävät ja ratkaisuväliltä koskevan kohdan 16 kuulumaan seuraavasti:

päätää yhtiöiden, muiden yhteisöjen ja säätiöiden perustamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta ja myymisestä, mikäli osakkeiden ja osuuksien kauppahinta on enintään 10 miljoonaa euroa

2
ja 4 §:n Konsernijaoston tehtävät ja ratkaisuväliltä koskevaa kohdan 2 kuulumaan seuraavasti:

tekee kaupunginhallitukselle esityksen yhtiöiden, muiden yhteisöjen ja säätiöiden perustamista sekä osakkeiden ja osuuksien ostamista ja myymistä koskevista asioista

3
hyväksyy tuki- ja palveluasuntojen välivuokrausta koskevat hallintosäännön III osan 5. luvun (Hyvinvoinnin ja terveyden toimiala) ja 7. luvun (Kaupunkiympäristön toimiala) tarkistukset liitteen mukaisina. Lukujen 5. ja 7. tarkistukset tulevat voimaan 1.5.2022 lähtien.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

1. Hallintosäännön tarkistaminen kaupunginhallituksen 17.1.2022 antaman valmistelukehotuksen johdosta

Kaupunginhallitus antoi yksimielisesti kokouksessaan 17.1.2022 (§ 29) seuraavan valmistelukehotuksen:

Kaupunginhallitus kehottaa valmistelemaan valtuuston päätettäväksi hallintosääntöön muutoksen koskien kaupunginhallituksen tehtäviä ja ratkaisuvalltaa 3 § kohtaa 16 siten, että asia voidaan käsitellä valtuuston 28.2. pidettävässä kokouksessa. Tällä hetkellä voimassa olevan hallintosäännön mukaan Kaupunginhallituksen toimivaltaan kuuluu kohdan 16. mukaisesti päättää yhtiöiden ja muiden yhteisöjen perustamisesta, osakkeiden ja osuuksien ostamisesta ja myymisestä sekä säätiöiden perustamisesta, ellei toimivaltaa ole annettu elinkeino- ja kilpailukykyjaostolle. Hallintosäännön kohta 16 valmistellaan muutettavaksi siten, että asetetaan kattosumma tai muut kriteerit, jonka ylittyessä kaupungin omaisuuden ostamisesta ja myymisestä päättää kaupunginvaltuusto. Päätöksenteon pohjaksi arvioidaan kuuden suurimman kaupungin hallintosääntöjen kriteereitä ja vaikutuksia päätettäviin asioihin.

Viiden muun suurimman kaupungin hallintosääntöjen arviointi

Kaikille suurimmille kaupungille yhteistä linjaa ei toimivaltakriteerien osalta ole havaittavissa. Kukin kaupunki on määritellyt toimivaltarajat omassa hallintosäännössään kaupungin erityispiirteet huomioivalla tavalla. Pääsääntönä näyttäisi olevan, että mitä suuremmasta kaupungista on kyse, sitä korkeammalle valtuuston päätettäväksi menevien asioiden päätösvaltarajat on asetettu.

Vantaa on tyypillinen esimerkki kaupungin erityispiirteet huomioivasta päätösvaltarajojen määrittelystä. Valtuustolla on konserniohjeessa määriteltujen merkittävien konserniyhteisöjen osalta päätösvalta osakkeiden myymisessä ja ostamisessa. Nämä yhtiöt ovat Vantaan Energia Oy, VAV Yhtymä Oy ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy.

Myös Tampereella valtuusto päättää erikseen nimettynä Tampereen Sähkölaitos -konserniin kuuluvien yhtiöiden osakkeiden myynnistä sekä myös kaupungin 100 %:sti omistamien yhtiöiden myynnistä. Määräysvalta ohjaa myös osakkeiden myyntimenettelyä Oulussa: valtuusto päättää Oulun määräysvallassa olevan yhtiön myynnistä, jos kaupunki menettää myynnissä määräysvallan.

Sitä vastoin Helsinki ja Turku eivät nimeä yhtiöitään eivätkä mainitse määräysvaltaansa mahdollisessa myynti- tai ostotilanteessa edellä mainittuja kaupunkia vastaavalla tavalla, mutta ne määrittelevät mm. irtaimen luovutuksen päätösvaltan valtuustolle euromääräisen rajan 5 miljoonaa euroa ylittyessä.

Vertailtaessa ja pohdittaessa Espoon linjausta ja tätä vastaavaa hallintosääntömuutosta koettiin, ensinnäkin, ongelmallisena erikseen nimetä yhtiöitä, joiden osakekaupoista valtuusto jatkossa päättäisi. Kaupungilla on useita merkittäviä yhtiöitä, joiden merkittävyyttä voidaan mitata sekä pääomiin, mutta vaikkapa myös elinkeinokehittämiseen nähden. Vain joidenkin näistä listaaminen osana hallintosääntöä, sekä listan ja siten asiakirjan ylläpitäminen, ei tunnu kestävältä ratkaisulta etenkin nykytilanteessa, jossa kaupungin toimintaympäristössä on poikkeuksellisen paljon muutoksia. Käytännössä päätösehdotuksessa esitetty 10 miljoonan euron päätösvaltaraja koskisi suurimpia Espoon kaupungin omistuksessa olevia yhtiöitä.

Samasta syystä olisi hankalaa määrittää valtuusto päättämään esimerkiksi Tampereen tapaan kaikkien 100 %:sti omistettujen yhtiöiden myynnistä. Kaupunkikonserniin kuuluu lähes 30 kokonaan tai enemmistönä omistettua, keskenään hyvin erilaista ja eri kokoista yhtiötä; suurin osa on kiinteistöyhtiöitä. Yleisen hallinnon sujuvuuden vuoksi on perusteltua, että päätösvalta säilyy näiden osalta ennallaan.

Yhteistä suurimpien kaupunkien eri toimielimien päätösvaltarajojen määrittelyssä on merkittävyyden arviointi koko kaupungin näkökulmasta. Myös valmistelukehotuksen tarkoitus on huolehtia siitä, että Espoo-konsernin kaikista merkittävimmistä omistusjärjestelyistä päättää valtuusto. Siksi esitetään, että kaupungin mahdollinen panostus omistusjärjestelyyn, ts. myynnin tai oston rahallinen määrä, määrittää jatkossa sen, milloin valtuusto on päätösvaltainen kaupunginhallituksen sijaan. Esityksen mukaan valtuusto päättää jatkossa omistusjärjestelyistä, kun Espoon kaupungin osuus järjestelystä ylittää 10 milj. euroa.

Esitys kaupunginhallituksen tehtäviä ja ratkaisuvallaa koskevaksi hallintosäännön 3 §:n 16 kohdaksi

Hallintosääntöä koskeva varsinainen muutosesitys on rajattu koskemaan valmistelukehotuksessa annetun toimeksiannon mukaisesti hallintosäännön 3 §:n kohtaa 16.

Kaupunginhallitus

...

16) päättää yhtiöiden, muiden yhteisöjen ja säätiöiden perustamisesta sekä osakkeiden ja osuuksien ostamisesta ja myymisestä, mikäli osakkeiden ja osuuksien kauppahinta on enintään 10 miljoonaa euroa.

Espoon kannalta suurimmat ja kaikkein merkittävimmät osakkeiden ja osuuksien kaupat menisivät jatkossa valtuuston päätettäväksi ja kaupunginhallituksen päätösvaltaa rajattaisiin vastaavasti.

Samassa yhteydessä on syytä teknisenä muutoksena poistaa kaupunginhallituksen tehtävien ja ratkaisuvallan 3 §:n kohdasta 16 maininta elinkeino- ja kilpailukykyjaoston toimivallasta, koska nykyisessä hallintosäännössä elinkeino- ja kilpailukykyjaostolle ei ole annettu toimivaltaa yhtiöiden, muiden yhteisöjen tai säätiöiden perustamiseen eikä osakkeiden tai osuuksien ostamiseen tai myymiseen.

Esitys teknisestä muutoksesta kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävien ja ratkaisuvallan 4 §:n kohtaan 2

Samalla perusteella on tarkoituksenmukaista muuttaa teknisesti kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävien ja ratkaisuvallan 4 §:n kohtaa 2 siten, että sen sisältö vastaa uutta 3 §:n kohtaa 16. Maininta elinkeino- ja kilpailukykyjaostosta voidaan siten poistaa.

2. Tarkistukset hallintosääntöön tuki- ja palveluasuntojen välivuokrauksen osalta

Kaupunkiympäristön toimialan esikuntaan kuuluvassa asuntoyksikössä välivuokrataan tuki- ja palveluasuntoja hyvinvoinnin ja terveyden toimialan asiakkaille sekä palvelusuhdeasuntoja Espoon kaupungin työntekijöille. Tuki- ja palveluasunnot omistaa Espoon kaupunki, Espoon Asunnot Oy ja Y-säätiö. Palvelusuhdeasunnot ovat Espoon kaupungin omistuksessa.

Vuoden 2023 alussa tuki- ja palveluasuntojen vuokraus siirtyy hyvinvointialueelle. Tavoitteena on siirtää asuntojen välivuokraus hyvinvoinnin ja terveyden toimialan esikuntaan hyvinvointialueelle siirtoa valmistelevana toimenpiteenä 1.5.2022. Samalla palvelusuhdeasuntojen vuokraus siirtyy Tilapalvelut -liikelaitokselle 1.5.2022.

Hyvinvoinnin ja terveyden toimialan asiakkaille tarkoitettujen tuki- ja palveluasuntojen sekä palvelusuhdeasuntojen vuokrauksen muutokset aiheuttavat muutostarpeita hallintosääntöön. Tämä huomioidaan hallintosäännön III osan 7. luvun 5 §:ssä asutuspäällikön tehtävissä, josta poistuvat asuntojen vuokraamisesta kaupungille ja kaupungin suoraan omistamien tai kaupungille välivuokrattavien asuntojen vuokralle antamisesta päättäminen sekä asukasvalinnoista kaupungin suoraan omistamiin ja Espoon Asunnot Oy:ltä välivuokrattuihin asuntoihin päättäminen. Lisäksi muutetaan hallintosäännön III osan 7. luvun 5 §:ssä toimitilapäällikön tehtäviä siten, että toimitilapäällikkö päättää kohdassa 1 rakennusten, toimitilojen ja toimitilojen yhteydessä olevien huoneistojen vuokraamisesta, kun vuokra-aika on enintään kymmenen vuotta ja kohdassa 2 asuntojen vuokraamisesta kaupungille, ellei vuokraamisesta päättä hyvinvoinnin ja terveyden toimialan talous- ja hallintojohtaja. Toimitilapäällikön tehtävien vanha kohta 2 ”päättää kaupungin omistamien toimitilojen ja muiden rakennusten käyttämisestä ja käyttö lupien myöntämisestä, ellei asia kuulu muulle viranomaiselle” siirtyy kohdaksi 3.

Hallintosäännön III osan 5. luvun 5 § Viranhaltijoiden ratkaisuvallalta muutetaan kuulumaan ” Tässä säädetyin lisäksi viranhaltijoiden ratkaisuvallasta määrätään henkilöstösäännössä, hankintasäännössä ja toimintaohjeessa. Viranhaltijan päätösvallan käyttämisestä sosiaalihuollon antamisessa ja järjestämisessä sekä siihen liittyvistä toimenpiteistä määrätään lautakunnan päätöksellä. Talous- ja hallintojohtaja päättää hyvinvoinnin ja terveyden toimialan asiakkaille tarkoitettujen asuntojen vuokraamisesta kaupungille edelleen vuokrattaviksi hyvinvoinnin ja terveyden toimialan asiakkaille.”

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Hytet 5. luku muutokset
- 2 Kyt 7. luku muutokset

Oheismateriaali

Tiedoksi